

Kære Fjerkræproducent,

Velkommen til FjerkræNyt nr. 5 i 2020 med:

- Seneste nyt fra Alarmovervågningen
- Link til online webinar om grønprotein den 14. september kl. 8.30-9
- Program for workshop om "Grøn" økologisk ægproduktion d. 8. september kl. 12-16
- Erfaringer fra Hegnsholt med recirkulering mellem by og land
- Invitation til at se høner fodret med recirkuleret foder den 22. september kl. 14-17

Vi ønsker alle en dejlig lun sensommer week-end 😊

Faglige nyheder

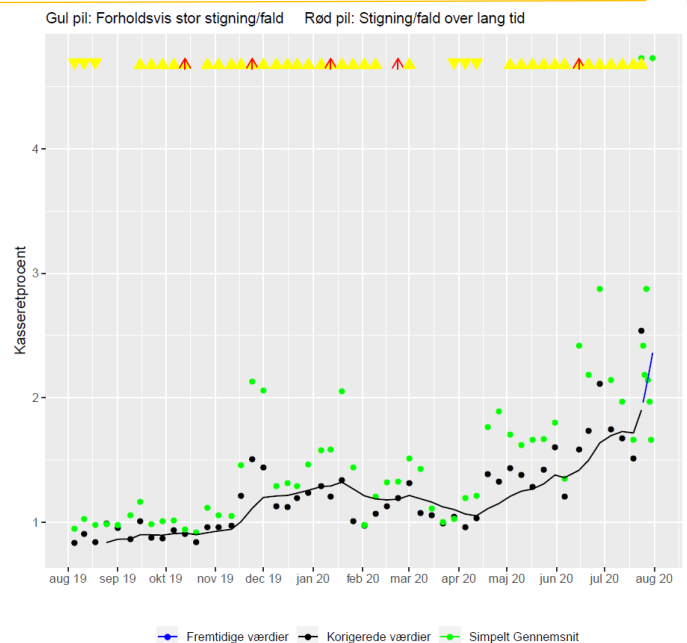

Alarm for stigende kassationsprocent v. Jette Søholm Petersen, SEGES

Der er alarm, fordi kassationsprocenten stiger på landsplan. I figur 1 til højre viser de sorte prikker og den sorte kurve, at kassationsprocenten er steget med 0,7 procentenheder fra maj til nu. Der er også alarm for stigning i dødeligheden. Alarmovervågningen viser også, at der ligger stor og stigende variation bag tallene.

Slagtekyllingebranchen arbejder på at finde konkrete årsager til at kassationsprocent og dødelighed stiger.

Alarmovervågningen ser på tværs af slagterier og renser data for effekt af sæson og forældredyrsalder, så ændringerne bliver mere tydelige at se.

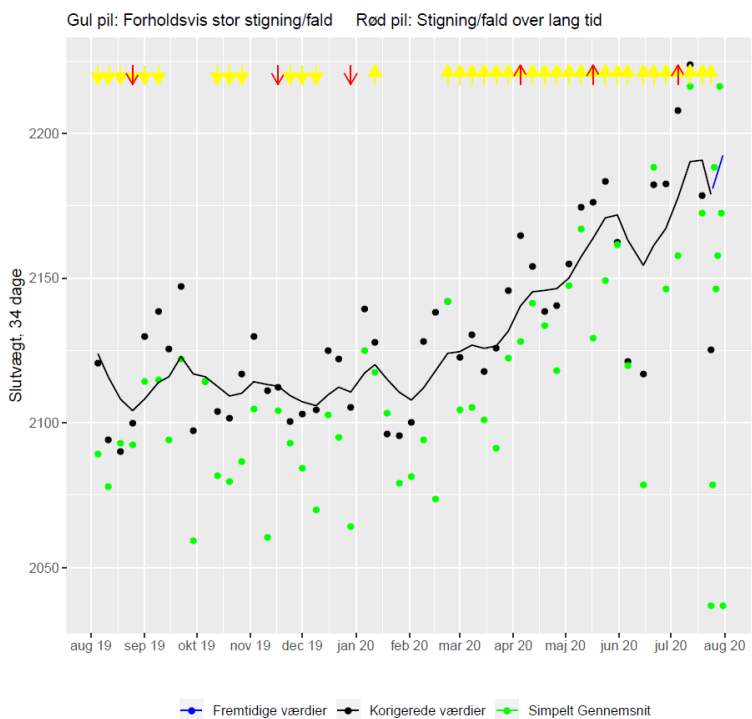

Figur 1. Fra maj til august ses en stigning i kassationsprocenten på 0,7 % enheder.

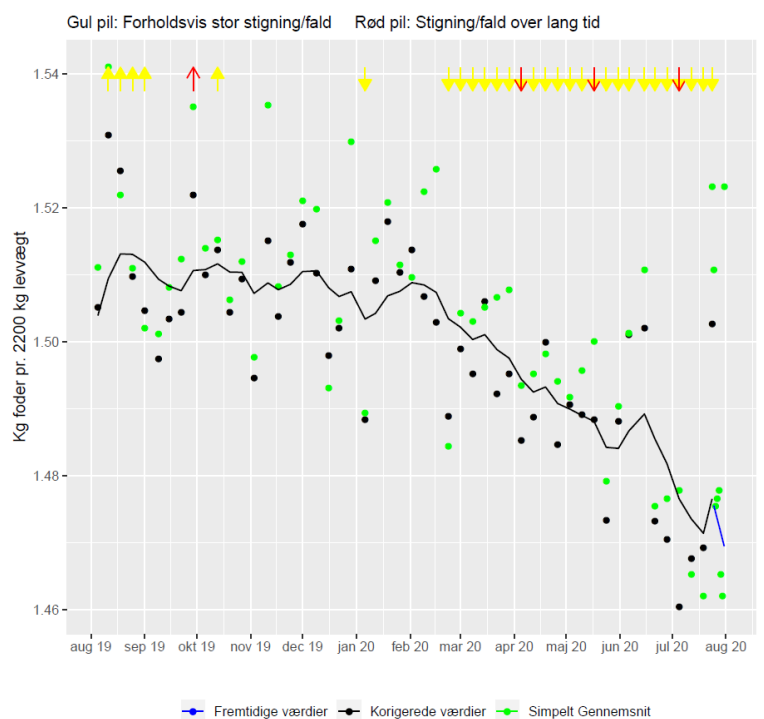
De grønne prikker viser simple ukorrigerede gennemsnit, og den blå streg viser et gæt på om kurven knækker eller fortsætter med at stige i næste uge.

Positiv udvikling i 34 dages vægt og foderudnyttelse

Alarmovervågningen viser heldigvis også positive trends. Kyllingernes 34 dages vægt stiger, kg foder per kg kylling falder og det samme gør trædepudescoren. Det er meget positivt for kyllingernes klimaaftryk og bæredygtighed. I figur 2 viser de sorte prikker og kurven, at 34 dages vægten er steget med 70 g per kylling fra februar til nu. I figur 3 viser de sorte prikker og kurven et markant dyk i kg foder per kg kylling på 0,04 point fra februar til nu. Det tyder på at kyllingernes vækstpotentiale og evne til at omsætte foder ikke fejler noget.

Figur 2. Fra februar til august 2020 ses en stigning i 34 dages vægten på 70 g per kylling.

Figur 3. Fra februar til august 2020 ses et markant fald i foderforbruget per kg kylling på 0,04 point.

Webinar om græsprotein v. Erik Fog, SEGES

Danmarks første kommercielle græsproteinanlæg er nu kommet i gang på Ausumgaard hos kyllingeproducent Kristian Lundgaard-Karlshøj ved Struer i tæt samarbejde med Vestjyllands Andel. Anlægget til fremstilling af græsprotein er etableret, så foder med græsprotein forventes klar dette efterår.

SEGES har deltaget i en række udviklingsprojekter med græsprotein, der nu har ført frem til, at det første kommercielle anlæg nu kan indvies.

Smugkik fra Ausumgaard anlægget. Foto: Erik Fog.

Hvis du gerne vil vide mere om græsprotein, fremstillingsmåden, anvendelse og muligheder, bliver der god mulighed for det på SEGES online webinar med Erik Fog og Jette Søholm Petersen.

HVORNÅR? Mandag den 14. september fra kl. 8.30 til 9.00.

Webinaret er gratis, men tilmelding er nødvendig.

Se mere på dette link: [Deltag i Webinar](#)

Alle er meget velkomne på webinaret, og I må gerne videresende invitation til andre med interesse for området.

Workshop i projekt "Green-Eggs"

Den 8. september 2020 holdes workshop i projekt Green-Eggs hos Ingeborg Holm, Ulvehøjvej 1, Lindknud, 6650 Brørup. Se program nedenfor:

WORKSHOP
"Grøn" økologisk ægproduktion

TID OG STED
8. september 2020, kl. 12-16
Ulvehøjvej 1
6650 Brørup

PROGRAM

- Kl. 12.00 Ankomst og let frokost
- Kl. 12.30 Velkommen
- Kl. 12.45 Bioraffinering af kløvergæs og andre grønafrøder
Indholdsstoffer i produkterne – og hvad kan biprodukterne "brunsaft" og "pressekage" bruges til?
- Kl. 13.30 Optimering af foderblandinger med grøntprotein
- Kl. 13.45 Fodringsforsøg med grøntprotein på Øko-plattformen på Foulum
- Kl. 14.15 Demonstration af friske pileskud som grovfoder til hønsene
- Kl. 14.30 Besøg i høsegården, hvor der klippes friske pileskud til hønsene
- Kl. 15.00 Kaffe og kage – og networking
- Kl. 15.15 Bedriftens næringsstofbalance og klimapåvirkning
- Kl. 15.45 Diskussion og afslutning

TILMELDING
Vibeke Finderup Christensen
vifc@seges.dk, 87 40 53 63
senest 4. september 2020

Logos: SEGES, AARHUS UNIVERSITET, AALBØRG UNIVERSITET, dg, gudp

Projektet "Green Eggs" har fået tilskud fra "Grønt Udviklings- og Demonstrations Program, GUDP under Fødevareministeriet"

Deltag i workshoppen og hør det sidste nye om grøntprotein og fodring af høns med friske pilekviste mm. TILMELDING se [HER](#). Se også opslaget på [Facebook](#)

Hegnsholt - Recirkulering mellem land og by

v. *Niels Finn Johansen, SEGES*

På Hegnsholdt ved Lejre, tæt på Roskilde og Hovedstadsområdet forsøger Johanne Schimming i størst muligt omfang at fodre sine økologiske høner – og grise med restprodukter fra områdets økologiske fødevarer virksomheder. Formålet er bl.a. at udnytte ressourcer, der i mange tilfælde ville gå til spilde, og levere produkterne æg og kød lokalt for derved at knytte land og by tættere sammen (bedre forståelse), skabe liv på landet udenfor de store byer og i det hele taget fremme bæredygtigheden.

Johanne Schimming

Udvikling af konceptet

Hegnsholt modtager i 2020 støtte fra Fonden for økologisk Landbrug og Dyrenes Beskyttelse til at videreudvikle deres koncept. Derfor har det været muligt at købe betydelig ekstern bistand hos SEGES. Projektet hedder ”**Recirkulering mellem Land og by**”.

Udfordringerne er mange, projektet er ambitiøst og har 8 arbejdsplaner:

1. Lovgivning
2. Organisering og Logistik
3. Foderplaner
4. Foder Flows
5. Økonomi
6. Risikoanalyse
7. Idekatalog (nye potentielle restprodukter)
8. Formidling

I nærværende artikel vil vi fokusere på arbejdsplaner 3. og 4., der vedrører foder.

Restprodukter findes i betydelige mængder

Det har været relativt nemt at skaffe restprodukter til de godt og vel 2.000 økologiske høner og 100 – 200 slagtegrise, der opfedes pr. år.

Let at fodre grisene med recirkulerede restprodukter

Grisene har kunnet leve stort set af restprodukter, primært mask, hvedeklid og frugtpulp. Tilvæksten har været lavere end hos økologiske grise, der får fabriksfremstillet foder, men velfærden hos grisene har været god og kunderne har været meget tilfredse med kødkvaliteten.

Mask

Fodring af hønsene med restprodukter har været en udfordring.

Det er velkendt at høner selekterer i foderet. Er der hele kerner til rådighed, vælger hønerne dem først og æder for lidt fuldfoder. Mel, som f.eks. hvedeklid vil de helst ikke æde, det bliver liggende i bunden af truget eller på gulvet. Mask er det produkt som har været til rådighed i størst mængde, men er også det produkt der har voldt de største problemer hos hønsene. Hønerne æder helst ikke masken i ren form. Det skyldes dels, at masken er våd, dvs. har karakter af en "grød" og måske, at mask er surt med et pH mellem 4 og 5.

Løsningen

Hegnsholt har foruden mask, hvedeklid, frasorterede kornkerner og ukrudtsfrø også fået adgang til frugtpulp, som indeholder op mod 35 % sukker i tørstof. De fem fodermidler blandes sammen og fremstår som en dejagtig masse, der udfodres i separate trug til hønsene. Trugene står indendørs på skrabearealerne. Ædelysten til dette vådfoder er stor, og det skyldes uden tvivl frugtpulpen, der får foderet til at smage godt.

Udfodringen af vådfoder er dog en udfordring. Der findes ikke ordentlige trug på markedet, der opfylder kravene som Hegnsholt stiller, herunder at:

- De er lette at fylde i med håndkraft
- De skal have en stor kapacitet, mange kg
- Hønerne må ikke kunne skide i foderet
- Hønerne skal kunne nå alt foderet
- Trugene skal være lette at rengøre

Da ordentlige trug ikke findes, udvikler Hegnsholt i samarbejde med lokale håndværkere, deres egne trug. Truget på billedet er det, der pt. kommer tættest på at opfylde kravene.

Der er fokus på hygiejnen omkring vådfoderet, derfor blandes kun den mængde vådfoder, som hønerne æder op samme dag. Der blandes således en ny portion hver dag. Trugene tømmes og rengøres også hver dag.

Prototype på fodertrug

Foderplan

Hønerne har fri adgang til et fuldfoder (Natur Æg Start Gul KP), der udfodres som tørfoder. Vådfoderet udfodres derimod i afmålt mængde, og kun i den mængde som bliver ædt op hver dag. Kalkskaller/muslingskaller er altid til rådighed ad libitum i separate trug.

Vådfoderet består af:

- 18 % Hvedeklid
- 18 % Frasorterede kornkerner
- 24 % Frugtpulp
- 9 % Ukrudtsfrø
- 31 % Mask

Der er lavet analyser af næringsstofindholdet i de recirkulerede produkter. På grundlag af disse analyser og en forudsætning om, at hønerne æder ca. 100 g Natur Æg Start pr. høne pr. dag og ca. 80 g vådfoder pr. høne pr. dag, opnås en næringsstofforsyning pr. høne, som vist i tabellen:

Hønernes næringsstofforsyning

	Aktuel forsyning pr. høne	Behov pr. høne pr. dag
Energi, MJOE/høne/dag	1,65	1,25
Protein, g/høne/dag	25,60	21,00
Methionin, g/høne/dag	0,46	0,46
Meth + cyst., g/høne/dag	0,89	0,84
Lysin, g/høne/dag	1,12	0,95
Fosfor, g/høne/dag	0,86	0,70

Af tabellen fremgår, at hønerne er særdeles velforsynede med næringsstoffer, dog under forudsætning af, at de æder de mængder af fuldfoder og vådfoder, der er forudsat. Og det har Johanne dokumenteret at de gør. Med æglægningsprocenter omkring 90 % hos de unge høner, lav dødelighed og fuldfjerede høner hele vejen fra start til slut, er Johanne ret godt tilfreds med foderkonceptet.

Formidling

Resultaterne skal formidles til andre husdyrproducenter og der skal gerne opbygges et samarbejde omkring logistikken i indsamling og distribution af recirkulerede produkter. Nærværende artikel er et led i formidlingen, hvoraf der gerne skal komme meget mere.

Bedriftsbesøg/markvandring

Johanne inviterer desuden til bedriftsbesøg på Hegnsholt d. 22. september 2020. Her er alle velkomne til at se og høre om aktiviteterne på Hegnsholt og "Recirkulering mellem Land og By" **Se vedhæftede invitation.**

Kalenderen

Workshop i projekt Green Eggs den 8. september kl. 12-16. Hos Ingeborg Holm, Ulvehøj 1, 6650 Brørup. Yderligere oplysninger ved henvendelse til, eller Sanna Steinfeldt, Aarhus Universitet tlf.: 8715 8074 eller Niels Finn Johansen, SEGES. Det er gratis at deltage, men tilmelding er nødvendig, senest d. 4. september til Vibeke FINDERUP Christensen på mail: VIFC@seges.dk.

Webinar om grønprotein den 14. september fra kl. 8.30 – 9. Bliv opdateret om det nye græsprotein-foder på et online webinar med Erik Fog som afholdes af SEGES. Link med yderligere info og gratis tilmelding ses her: <https://www.seges.tv/live/63932279/join>

Hør om Hegnsholt's erfaringer med restprodukter som foder til grise og høns den 22. september kl. 14-17. Gratis markvandring hos Johanne Schimming, Hegnsholt, Lejrevej 52, 4320 Lejre. Tilmelding ved: johanne@schimming.dk senest d. 18. september, yderligere info fås ved Niels Finn Johansen, SEGES.

Fjerkræ temadag og workshop den 28. oktober

Sæt kryds i kalenderen allerede nu. Yderligere oplysninger i næste FjerkræNyt.

Lovpligtigt kursus om hold af slagtekyllinger den 11. november

Sted: SEGES, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N.

Nærmere oplysninger og program fås ved Jette Søholm Petersen, SEGES.

Med venlig hilsen fra SEGES Fjerkræteam

Jette Søholm Petersen og Niels Finn Johansen

Du må gerne dele mailen med kolleger, chef eller andre interesserede! Hvis nogen af dem ønsker at komme med på maillisten, så kontakt jtp@SEGES.dk. Hvis du ikke ønsker at modtage FjerkræNyt, kan du framelde den ved at sende en mail til jtp@SEGES.dk. Du kan læse mere om SEGES og Landbrug & Fødevarer F.M.B.A.'s persondatapolitik [her](#).

Kontaktinformationer:

Jette Søholm Petersen: E jtp@seges.dk og T 2171 7715, Niels Finn Johansen: E nfj@seges.dk og T 2171 7768